

BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 11/05/2020)

Tình hình nổi bật

Ngoại trưởng Indonesia Retno Marsudi, ngày 10/5 tại cuộc họp video từ Jakarta, lên án cách đối xử “vô nhân đạo” của các công ty đánh cá Trung Quốc với ngư dân Indonesia làm công cho các công ty này, cho rằng các công ty đã vi phạm nhân quyền.

Hạm đội 7 của Mỹ, ngày 9/5 thông báo 3 tàu ngầm thuộc Nhóm tàu ngầm số 7 (CSG7) cùng các tàu chiến và chiến đấu cơ đã tập trận chung từ 2-8/5 tại biển Philippines. Thiếu tá Jess Feldon của CSG7 cho hay: “Hoạt động này là cơ hội để các tàu ngầm tích lũy kinh nghiệm, tính hiệu quả trong hoạt động phối hợp chiến thuật với các lực lượng khác. Những sự hợp tác như vậy hỗ trợ cách thức chuẩn bị và huấn luyện lực lượng tàu ngầm trong các hoạt động ở Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương.”

Phó Thủ tướng, BTNG Việt Nam Phạm Bình Minh, ngày 8/5 tại Phiên họp trực tuyến Cấp cao của Hội đồng Bảo an LHQ, phát biểu Việt Nam tin tưởng mạnh mẽ việc tuân thủ luật pháp quốc tế, tăng cường hợp tác, tình đoàn kết và lòng tin ở cấp độ toàn cầu có ý nghĩa then chốt trong gìn giữ ổn định và hòa bình quý giá trên thế giới.

Theo báo PLO ngày 9/5, ngày 1/5 tàu cá Việt Nam va chạm với tàu Philippines trên biển Bình Thuận. Đến 5/5, đại diện tàu Philippines liên hệ chủ tàu Việt Nam, thống nhất tự hòa giải, bồi thường thiệt hại 45.000 USD cho chủ tàu Việt Nam.

Mỹ ngày 7/5 bàn giao 6 máy bay không người lái Scan Eagle đầu tiên cho hải quân Malaysia trong chương trình tăng cường an ninh biển cho các nước khu vực. Đại sứ quán Mỹ tại Malaysia nhấn mạnh số khí tài này giúp tăng cường năng lực của Malaysia, bảo vệ toàn vẹn lãnh thổ. Mỹ sẽ huấn luyện sử dụng thiết bị vào cuối 2020. Năm 2019, Mỹ thông báo sẽ cung cấp cho Malaysia, Indonesia, Philippines và Việt Nam tương ứng 12, 8, 8, 6 chiếc Scan Eagle theo một hợp đồng trị giá 47,9 triệu USD.

Góc nhìn Quốc tế

+ Trung Quốc:

Kristin Huang, từ SCMP, Trung Quốc, ngày 10/5 nhận định căng thẳng Mỹ - Trung trên Biển Đông leo thang cùng sự gia tăng tần suất các hoạt động quân sự của cả hai bên. Timoth Heath, chuyên gia an ninh của Viện RAND, Mỹ nhận định sự gia tăng hoạt động quân sự của Mỹ một phần là do thất bại trong nỗ lực ngoại giao nhằm giải quyết xung đột với Trung Quốc.

Lý Kiệt, chuyên gia quân sự hải quân Trung Quốc, ngày 7/5 cho rằng quân đội Mỹ gần đây tăng cường máy bay qua eo biển Đài Loan với 3 mục đích: thể hiện sự hiện diện quân sự tại khu vực trọng điểm của Châu Á – Thái Bình Dương; thể hiện là chỗ dựa cho Đài Loan trong tình hình dịch bệnh, hoàn thành nhiệm vụ chiến thuật mà Mỹ đề ra; thể hiện quyết tâm duy trì chiến lược răn đe Trung Quốc trong khu vực trọng điểm của Mỹ. Tuy nhiên, Lý Kiệt cũng đánh giá Mỹ hiện nay là “miệng cộp gan thỏ”.

Cheng Han Ping, nhà bình luận quân sự Đại học Nam Kinh, ngày 30/4 cho rằng: Mỹ là một trong số các quốc gia chịu ảnh hưởng mạnh nhất của Covid 19; Mỹ đang chuẩn bị uy hiếp quân sự đồng thời tại nhiều khu vực trên thế giới như Vịnh Ba Tư, Venezuela, bán đảo Triều Tiên; các tính toán của Mỹ tại Biển Đông sẽ không thể thành công. Mỹ gia tăng quân sự nhằm chuyển hướng chú ý của dư luận trong nước về năng lực yếu kém khi đối phó với dịch và đổ lỗi cho Trung Quốc, thúc đẩy giá dầu tăng từ đó duy trì sự ổn định của đồng USD, tăng cường ủng hộ của nhân dân.

+ Châu Âu - Mỹ:

Học giả Greg Poling, Trung tâm CSIS, Mỹ, ngày 11/5 cho rằng ASEAN khó có thể ngăn Trung Quốc trên Biển Đông. ASEAN không được ‘thiết kế’ để xử lý vấn đề Biển Đông và “không thể lôi kéo Campuchia, Lào hay Myanmar nói về Biển Đông theo cách có thể khiến Trung Quốc phật ý”. Về COC, ông đánh giá “hiện chỉ có 02 khả năng, đó là (i) một COC tẻ hoặc (ii) không có COC”. Ông cho rằng dự thảo COC mà các nước ASEAN đưa ra “về cơ bản giống với dự thảo các nước đưa ra 25 năm trước đây [lần đầu đàm phán COC]”.

Steve Mollman, tờ Quartz, Mỹ, ngày 9/5 nhận định một trong những vũ khí lớn nhất của Trung Quốc tại Biển Đông là sự kiên nhẫn. Một số hành động có thể được Trung Quốc tiến hành sớm hơn nhờ có Covid-19 nhưng sẽ vẫn được nếu hành nếu không có đại dịch. Trung Quốc thực hiện chiến lược "cắt lát salami" ở Biển Đông với nhiều hành động nhỏ mà không gây ra phản ứng lớn từ các nước khác.

Học giả Jonathan G. Odom, Trung tâm An ninh George C. Marshall, Đức, ngày 8/5 kêu gọi không bỏ phiếu cho đại diện Trung Quốc trong kỳ bầu cử thẩm phán Toà ITLOS (tháng 6). Đây là việc làm cần thiết để 167 quốc gia thành viên UNCLOS thể hiện thái độ trước việc Trung Quốc không tuân thủ Phán quyết năm 2016 của Toà Trọng tài và liên tục có các hành vi cứng rắn trên Biển Đông.

Báo VOA, Mỹ, ngày 8/5 trích Greg Poling (CSIS) đánh giá “đa dạng sinh học tại Biển Đông đang trong tình trạng suy thoái nhanh chóng và chúng ta chưa thấy bất cứ quốc gia nào có dấu hiệu hành động để ngăn chặn tình trạng đó”. GS Herman Kraft, Đại học Diliman (Philippines), nhận định “nguồn cá tại khu vực ven biển đã cạn kiệt, do đó đội tàu đánh cá của Trung Quốc, Đài Loan, Hàn Quốc hay thậm chí là Nhật Bản hiện đang dồn về khu vực trung tâm Biển Đông”.

TS. Phillip C. Saunders và Jonah Langan-Marmur, Đại học Quốc phòng Mỹ, ngày 6/5 đánh giá CQ Obama và CQ Trump đều tăng cam kết của Mỹ với Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương (dựa trên thống kê số ngày các lãnh đạo cấp cao của Mỹ tới thăm khu vực, bao gồm Đông Bắc Á, Đông Nam Á, Nam Á và Châu Đại Dương).

+ Các nước khác:

Học giả Graeme Dobell, Viện nghiên cứu chính sách chiến lược Úc, ngày 11/5 cho rằng hội ký của cựu Thủ tướng Úc Turnbull phản ánh sự thay đổi của Úc với Trung Quốc: Từ bạn bè và đối tác kinh tế quan trọng chuyển thành vừa là bạn vừa là mối đe dọa (dẫn chứng từ phát biểu của cựu Thủ tướng năm 2011, 2017 và một chương trong hội ký về Trung Quốc). Ban đầu, cựu Thủ tướng Úc đánh giá quan hệ hai nước là tốt đẹp và bác bỏ các đánh giá về Trung Quốc là một mối đe dọa quân sự, sau năm 2017 sử dụng những từ như “bất nạt”, “cưỡng ép tìm cách thống trị” để mô tả Trung Quốc.

Skand Ranjan Tayal, nguyên Đại sứ Ấn Độ tại Uzbekistan và Hàn Quốc, GS liên kết tại ĐH New Delhi, ngày 10/5 cho rằng, khi thế giới đang tập trung chống dịch Covid 19 có nguồn gốc từ Vũ Hán, Trung Quốc không hề do dự và tiếp tục chính sách gặm nhấm chiếm Biển Đông. Mục tiêu gần đây của chính sách bành trướng này chính là Malaysia khi nước này triển khai tàu khảo sát HD 08 vào vùng EEZ của Malaysia.

Theo báo Hindstan Times ngày 10/5, vụ việc giữa Trung Quốc và Ấn Độ tại Naka La ngày 9/5 không phải là lần đầu tiên binh lính hai bên đụng độ. “4 lính Ấn Độ và 7 lính Trung Quốc bị thương trong cuộc đụng độ liên quan tới khoảng 150 binh sĩ”, một quan chức Ấn Độ giấu tên cho hay. Vụ việc làm căng thẳng thêm mối quan hệ song phương giống như thời điểm cả hai bên đóng cửa biên giới do tranh chấp.

Ross B. Taylor, Chủ tịch Viện Indonesia tại Perth, Úc, ngày 8/5 cho rằng Úc và Indonesia cần thắt chặt hơn quan hệ song phương hậu đại dịch Covid-19 vì những thách thức chung. Hai nước cũng cần hợp tác với Ấn Độ để có thể đối phó với Trung Quốc hung hăng hơn, phát triển kinh tế và bảo đảm an ninh, ổn định khu vực.

Biên tập: Ngọc Diệp

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc.

Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội; email: scsi@dav.edu.vn.